

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 12 maj 2011

Mål nr

T 462-11

KLAGANDE

1. EM

2. J-B M

MOTPART

Staten genom Justitiekanslern

Box 2308

103 17 Stockholm

SAKEN

Skadestånd

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten över Skåne och Blekinges dom 2010-12-20 i mål T 424-09

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens dom.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

EM och J-B M har yrkat att Högsta domstolen med ändring av hovrättens dom bifaller käromålet.

DOMSKÄL

1. EM och J-B M väckte talan i hovrätten och yrkade ersättning av staten med visst belopp samt därutöver eventuellt skadestånd. Till stöd för sin talan åberopade de att en rådman vid en tingsrätt gjort sig skyldig till brott i samband med en muntlig förberedelse. Hovrätten, som fann att EMs och J-B Ms framställning inte innefattade laga grund till stöd för deras yrkanden i målet, har lämnat deras talan utan bifall utan att utfärda stämning.
2. Stöd för att hovrätt i tvistemål får meddela dom utan att stämning utfärdas finns i 53 kap. 1 § jämförd med 42 kap. 5 § rättegångsbalken. För tingsrätt finns motsvarande stöd direkt i 42 kap. 5 § och för Högsta domstolen i 57 kap. 1 § jämförd med 53 kap. 1 §. För enskilt åtal finns motsvarande bestämmelser i 47 kap. 5 §, 53 kap. 2 § och 57 kap. 1 §.
3. Samtidigt med att dessa bestämmelser infördes ändrades 50 kap. 8 § (och 51 kap. 8 §) andra stycket rättegångsbalken så att hovrätt, om ett överklagande var uppenbart ogrundat, fick meddela dom utan att delge motparten överklagandet (prop.1983/84:78). Någon motsvarande bestämmelse infördes inte för Högsta domstolens del (se 55 kap. 8 §). Högsta domstolen har emellertid utan uttryckligt lagstöd tillämpat samma ordning och således meddelat dom

utan att delge motparten överklagandet om det är uppenbart ogrundat. Detta har motiverats med att förarbetena till lagändringen inte innehåller något som tyder på att lagstiftaren skulle ha avsett att Högsta domstolen inte skulle ha en sådan rätt och att en annan ordning framstår som i sak omotiverad (se bl.a. NJA 1986 s. 117, NJA 2002 A 4 och NJA 2007 s. 125).

4. I samband med att nya regler för en modernare rättegång infördes i rättegångsbalken den 1 november 2008 (prop. 2004/05:131, prop. 2007/08:139, SFS 2005:683, SFS 2007:636 och SFS 2008:649) togs den redovisade bestämmelsen i 50 kap. 8 § rättegångsbalken bort (medan de i p. 2 redovisade bestämmelser behölls oförändrade). De samtidigt införda reglerna om krav på prövningstillstånd i hovrätt innebär att det inte längre finns behov av en regel som medger att överklagandet avslås utan att motparten delges. Reglerna om krav på prövningstillstånd i Högsta domstolen ändrades inte. Om talan väckts i hovrätten är regleringen fortfarande den att det inte krävs prövningstillstånd i Högsta domstolen (54 kap. 9 §) och att målet ska avgöras av fem ledamöter (3 kap. 5 § första stycket 3).

5. Den för hovrättens del genomförda ändringen i 50 kap. 8 § rättegångsbalken motiverar inte att Högsta domstolen intar en annan ståndpunkt i frågan om möjligheterna att meddela dom utan att motparten delges överklagandet i fall då det är uppenbart ogrundat (jfr Peter Fitger, Rättegångsbalken, s. 55:15 f.).

6. På grund av det anförda och eftersom EMs och J-B Ms överklagande är uppenbart ogrundat ska dom meddelas utan att svaranden har delgetts

överklagandet med föreläggande att svara.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit: justitieråden Dag Victor, Lena Moore (referent),
Johnny Herre, Ingemar Persson och Martin Borgeke
Föredragande justitiesekreterare: Ulf Lundqvist